

တံင်းခေါ်း

How to make Dry Bamboo Shoots

Ta'ang (Rumai)

ဘံင်းခေါး

How to make Dry Bamboo Shoots

Writer: Ei Lu Ja

Illustration: Ai Yawn Kap

Language : Ta'ang (Rumai)

Edition : Second Edition

Date : October,26.2023

ချွေးအီးကိက်။ ။ အီလုဇာ
ကိက်အရာင် ။ ။ အာညံယုန်းကံပ်
ကျော့တည်း။ ။ ။ တအာင်း (ရူမာညည်း)
ဘော်ကရဲန်းလေး။ ။ ။ ဘော်ကအယ်
ဆငည်းရဲန်းလေး။ ။ ။ ပကျိုဝ်းကလား အံဝ်တိုဘာ၊ ၂၆၊ ၂၀၂၃

Ta'ang (Rumai)

Myanmar

Copyright © 2023, Norton Shan State Ta'ang (Rumai) Literacy Group

<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

You are free to make commercial use of this work. You may adapt and add to this work. You must keep the copyright and credits for authors, illustrators, etc.

ခည်အည်,နီး မဲးလ်ယားအမ်ဒီးအူချွေး; အန်းမဲးလ် ကော်
န်းအီးမာည်းအူချွေး; ကာည်း ကော်န်းအီးပဲန့်အူချွေး။ ကော်န်း
အီးမာည်းအန်း စီဇိုင်အနည်၊ ကော်န်းအီးပဲန့်အန်း စီဇိုင်အေ။
ခည်ဒင်ဒီး ဆံမ်မိုးအချိုင်လေးဘံင်းဟံ့။ ဂေါ,ဘာည်းဇဲန်း တူ
အီးကဇိုင်ကဲမ် ဟည်ကဖာ,အခည်း ဟာင်းကိုးဘံင်း။ အီးမိုး
ယားအမ်မ် ဟည်ဒါ; တံ့ကော်န်း အီးပဲန့်အန်း....
“အေ.... ဟား၊ အည်းဟာင်းတြ်ည်,တိုဝ်းဟံင်းဘံင်း ပါ့ခဲင်း
ဘျည်း။”
အေစီဒါ; တံ့မာအန်း.... “အိုဝ်း.... မာ။”

ကာည်းမာ် စီဟည်တေးလ် ကပျာ်းကာည်းဘို, ဟည်တံန်
တော,ဟောင်းလ် ပါ်ခဲင်းဘျည်းဟ်။ တံင်အိုန်ဒါ်နးဟောင်းကာ
ည်းဒီး၊ အေစီဒါ်; တံာ်မာအန်း....

“မာ.... အာည်းကာနံင်ဘိုနးဘံင်း၊ ယံဝ်အီးဟည်ကိုးဒိုယောင်း။”
မာအန်းစီဒါ်; တံာ်အန်း....

“အာည်းဟောင်းတိုင်းဟံင်း။ ဆာ်မဲးမာ်ကိုး၊ ဘူမဲးမာ် ဘူကိုး
ယံဝ်။”

ဓါည်းဒီး ကာည်းစီတံန်တော,ဟောင်လ် ပါ်ခဲင်းဘျည်း၊ ဘိုန်
ဇဲန်းမာအန်းစီဒါ်; တံာ်အန်း....

“အေ.... အာည်းအံက်အိုန်လှဲင်းဆဲအာည်းဒါး ကဆိုင်နီးနး။ အံ
ဝ်းဟည်နူန်းယောင်း တေးဒေးဟံင်း ကဘဲင်အဲမ်းဒီး။ အံဝ်းက
ဘျာန်းယောင်းအဲမ်း။”

အေမာ် စီဟည်တေးဒီးလ် ကဘဲင်အဲမ်း တံာ်မာအန်း။ ဘိုဝ်
ကာည်းဟော်ည်,အိုန်လှဲင်းဘာည်းဇဲန်း၊ ကာည်းစီတံန် တော,
လဲပ်ဟောင်းဘိုးခဲင်းဘျည်း။ ဘိုန်ဇဲန်း ကာည်းဟည် ဟောင်း
ယဲင်းလ် ကပါင်းတြာင်းဒါင်းအိုည်းကပါင်း။ ကာည်းမာ် ဟည်
ကနဲတ်လ် ဟောင်းဇူပေါ, ပါ်ကပါင်းတြာင်းဒီး၊ ဘိုန်ဇဲန်း အေ
အန်းစီဒါ်;....

“အိုး...မာ၊ မဲးအိုည်ဘံင် ကော်။ တိုင်းဟံင်းကပါင်းနီးဟ်။ မဲး
ပေါ,ဘံင်းပူးတားပိုင်းအီးဒါင်းအန်း။”

“မိုးအိုင်.... တိုင်းဟံင်း၊ ကပါင်းတြာင်းဒတော်ည်းမံ မဲးအိုင်။ အာည်းဟည်ဘိုန်းဘံင်းအေ။ အံင်းဟည်ဒါးတံးမည်း အာည်းဟောင်းတိုင်းဟံင်း၊ ယဲင်းလံး၊ အာည်းဟည်ဘိုန်းလံးဘံင်း စံင်နည်။”

ကာည်းမံ ပါခိုည်း ပါတဲးဘို၊ကာည်း ဒါးနံင်ကိုးဘံင်း ကဲကဲဒီး။ အီးမိုးပါဂေါည်းကာည်းဒီး ဆံမ်မဲးဆိုဟို ဂိုန်းပေါ၊အခည်းဟံး။ ဂေါ၊ဘာည်းဇဲန်း ကာည်းဟည်ယဲင်းလှိုည်းဟ်းဟ်းမံဆိုဟို အီးဗယ်ဗီး ဗယ်ဟောင်း ရီမ်းချိုက်ကာည်း။ ဘိုန်ဇဲန်းအေဟည်ဒါး တံးမာအန်း...

“မာ.... ဘံင်းမံ အာည်းလိုကိုး ဆိုဟိုမံ အာည်းလိုငေါး အာည်းလိုကိုး ချန်းချန်းမာ။”

ဘိုန်ဇဲန်း ကာည်းမာအန်းမံ ဟည်ကနဲတ်ကိုး၊ ကနဲတ်ဆလံးပေါ၊ ချန်းချန်းဟံး။ ဂေါည်းအူဇို အီးမိုး အေဟည်အောင်းဒါးလေး.....

“အေည်.....။”

မာအန်းမံ ဟည်ကဒိုန်းဟ်း စီဒါးတံးအန်း....

“ဆီမည်းဘာည်းအေ။”

“အံင်းဟည်ဆလံးညးတည်းအံင်းအီးချိုက်မာ။” ဘိုန်ဇဲန်း မာအန်းမံ ဟည်ကကဲန်း ဟောင်းပက်ဟ်းလှားယားမာင်ဟာမ်း၊ စီထုက်ထီက်ဟပ်လံ အဲမ်းလှားမာင်ဟာမ်းဒီး တံင်တည်ဆဲင်းအေအန်း။

စါည်းဒီး ကာည်းဟည်ဆလ်းဟပ်လ်းဘံင်း ခဲင်းကပျာဝ်း
ကာည်း စီဘဲးဒီးလ်း ပျီခလဲပ်ကဲဟ်း။ ဂေါ်ည်းအူတည်
ကာည်းဟည်စီးစ်မ်း ပျီခလဲပ်ဟ်း။ ခည်ယာမ်းဇဲန်း ဘျည်း
မာ် ဟည်မိုးအာ်။ အီးမိုးအေမာ် ဟည်ကနဲတ်ပေါ၊ စာနံင်တင်း
တော် ပိုမ်းတဲင်းကဲဟ်း။ မာအန်းမာ် ဟည်ကနဲတ်လ်း ပါည်းဘံ
င်း ပံင်ဘိုန်းဒဲးကာည်းဒီး။ ခည်ယာမ်းဇဲန်း အီ အီးမိုး ကော်န်း
မားဒါင်အေကဲ၊ စီဟိုက်ဒဲးဇူးအေကာည်း မာအန်း။ မာအေကဲ
ဒီး ဆံမ်မိုးမားဒဲးအီဟ်း။ ဘိုဝ်ယဲင်းအီတော်ကာည်း အီစီဟည်
ဒါ်း...

“ဆီမည်းရဲန်းမာဒဲး။”

မာအေကဲမာ်ဟည်ဒါ်း...

“အံင်းဂီပါည်းဘံင်း ပံင်ကိုက်ဒဲးယာည်းအေခိုည်း။ အံင်းဒါ်း
နံင်ရဲန်းဘံင်းခေါးဒီး။”

အီစီဒါ်း...

“အံင်းအာဝ်တဲမ်ယဲင်းမ အီးရဲန်းဘံင်းခေါးကော်မာဒဲး။ က
လင်းဟံင်း ဘာည်းမဲအီးဘာည်းရဲန်း ဘံင်းခေါး။”

မာဒဲးအန်းစီဒါ်းတံ့အန်း...

“ဒဲး...အံက်ပျီနီး။ အံင်းနံင်ကလင်းနဲ တံ့မည်းနား။ဘံင်းခေါး
နီး အန်းဂေါ်ည်းအယ်မျိုး၊ အူမျိုးမိုး ဘံင်းဘျာင်းခေါး၊ အူမျိုးမိုး
ဘံင်းဂံင်းခေါး။ ဘည်ရဲန်းအီးတော် ဘံင်းဘျာင်းခေါး ဒီးအခည်း
မိုး...

ဂီ;တံင်းဒီး ဘည်ဘာည်းကျိုက်အဲဆတ်ဆိုင်ဂီ;ဒဲ့မတ်ဘိုန်း
ဆတ်ဆိုင်ဂီ;ဒါင်းမတ်ဘိုန်း၊ ယာမ်းဂီ;အဲဒီး ခူဒဲ; အဲမ်းပျိုင်းလံက်
နား။ လိုဟပ်အူန်းဘိုးခဲင်းဖျမ်း ပံင်တေ,ဒါ;တတ်(ကွန်း) စာနံင်
ဘျောင်းဟံ့။ ဆတ်တံင်းဒီးဘျည်းဒဲ;
စီလာည်းလေးဖ်; ညွဲတ်စိုန်ဘိုးအဲမ်းအန်း စီရာည်းတံင် ဆ
တာ, နှာင်းအန်းခေါ;။ ဆတ်အန်းခေါ;ဒဲ; အန်းဟည်ပေန်ပေါ,
တံင်းဘျည်းခေါ; ပံင်ဒါ;အံဝ်းဟံ့။ ဓါည်းဒီး စီတေ;ဟပ်အူန်း
တံင်ခဲင်းဇာန်စေနား။ ဘိုန်ဇဲန်း ဟည်ဘိုန်းတင်းဟာ,ဟံ့။ ဓါ
ည်းဒီး အီးမိုးမာအေကဲ စီဒါ;တံ့အီ....
“အီ.... စံင်နည် ဘျည်းမတ်ဟည်အတ်, အေမတ် ဟည်ဟော်ညည်,
တင်းပိုမ်းတင်းတဲဝ်း။ အဲမတ်နဲဆဲအဲဒါ;အဲမ်း၊ ဟိုမ်းဆဲ အဲဒါ;ပို
မ်းနား.... လဒီး၊ အံဝ်းစီနံင်ကလောင်းနဲဘိုး ဘည်ဘာည်း နံင်ရဲ
န်းတတ် တံင်းဂံင်းခေါ;။” ဘိုန်ဇဲန်း
အီစီဟည်ဒါ; တံ့မာဒဲအန်း....
“အိုဝ်း...အိုဝ်း... ဘိုန်းအိုဝ်မာဒဲ။”
ကဲမတ်ဟည်မတ်နားဖ်;အဲမ်း စီဟိုမ်းလတ်ပိုမ်းမဲမ်းကဲဟံ့။ ဓါည်း
ဒီးအူတည် မာအေကဲစီတေ;ဂံင်းလတ် တံင်းပံင်ကိုက်ဒဲ; ကာ
ည်းအေအန်းဒီး။ ဘိုန်ဇဲန်း အီစီဒါ;လတ် တံ့မာဒဲအန်း....
“မာဒဲကလောင်းဟံင်းဘိုး ဘည်ဘာည်းရဲန်းတတ် တံင်းဂံင်းခေါ;
ဒီး။”

မာဒဲအန်းစီဒါးတံ့အီ...

“အိုဝ်း...အိုဝ်း... အံဝ်းနံင်ကလောင်းဟံ့။ ဒဲးအံက်ပျီနီး။
ဘည်ဘာည်းရဲန်းအီတံ် တံင်းဂံင်းခေါးဒီးမိုး ဘာည်းညေ့နီး..။
လအာည်,ခူအီး အဲလိုတဲး;တံင်း ပံင်ဟော်ည်,ပါည်းအူန်းအဲဒီး၊
ဆလိုဒဲးနှာင်းဒါင်း၊ စီဟပ်ဟိုင်းဒဲးလံ် တံင်ခိုင်းနား၊ ဆာ်အဲ
ဟိုင်း တံင်ခိုင်းဒီး၊ ဂေါ်ည်းအူတည် အန်းနံင်တေားဒဲး; ဟံ့။ ဓါ
ည်းဒီး စီကမ်းတိုဝ်းဆိန်းဘူဆိန်းနား။ ဆာ်ဆိန်း ဟည်ဘိုန်းဇိုက်
လေးနား။ မှာင်ဒီဒိုည်း၊ အီးအာပ်ဟိုင်းလာည်းမ၊ အီးဂံင်းလာည်း
ဟံ့။ ဓါည်းဒီး စီနံက်ဘိုးနှာင်းအန်းကိုက်နား။
ဆာ်အန်းကိုက်ဒဲး; စီချိုဝ်းဒဲး; နှာင်းပေန်ဆဲန် ပေန်ဆဲန်၊ စီရာ
ည်းတံင်ဆတာ,နား။ အာပ်ဘိုန်းမဒဲး; အဲမ်းကလာည်း လံက်
နား။ ဂေါ,မိုး ဆာ်အဲမ်းကလာည်းလံက်၊ အန်းဆမားလဲဝ်း
ဟာဝ်းဟံ့။ ယာမ်းရာည်းအဲဘူဒါး; ယားမ်ဟိုင်းအဲဘူဒါး; ဂါ,ဆီ
င်မိုး ပံင်နံင်ဒါးအဲကဲကဲဒီး၊ အန်းလိုဒို ဆဝါးချို,ဟံ့။ ခူဒဲးအန်းတံ
က်အဲမ်းပျိုင်းနား။ ဆာ်ခေါးဒဲး; အခည်း စီဟပ်အူန်းလံ် တံင်
ဇာန်စေ။ ယာမ်ဟပ်အဲဒီးမာ် ခူဒဲး;ခူဘိုန်းလဲပ်တံင်ခဲင်းအန်း။
ဂေါ,မိုးအန်းနံင်ဆမား ကတီးဒဲး;ဟံ့။ ဆာ်အဲအူန်းမာ် လိုဘက်
ဒဲးမိုည်,အန်း ချို,ချို,ဟံ့။ ဆာ်အဲဘာည်းဇဲန်း စီနံင်ဘိုန်းလံ်အူ
န်းလှာ်နား၊ နံင်ဆဲး; နံင်အူညျူးဟံ့။”

ဓါည်းဒီး အီမာ် ဟည်ခိုည်းတညာဝ်းဖ်း ပံင်ဒါ်းမာဒဲအန်းဒီး
ဟည်ဂီတိုဝ်းငါ်,အုန်းလတ် မာဒဲအန်းဟံ့။ ဘိုဝ်ဟော်ည်, ကလာ
င်းမာဒဲအန်း၊ အန်းဟည်ဒါ်း,...

“အိုဝ်း... မာဒဲ အံဝ်းဟည်ခိုည်းခည်းနုး။ အံဝ်းမာ်နံင်စာမ်းရဲန်း
ဟာ,တိုဝ်းဟံင်း။” ဓါည်းဒီးမာဒဲအန်းစီဒါ်းတံ့အန်း...

“အိုဝ်း...အိုဝ်း... ဟည်မိုးအီ။ ဆဲမ်းအန်းဟည်လိုက်၊ အဲဟည်
လိုအိဟံ့။”

ဘည်ဘာည်းရဲန်းတက်ဘံင်ခေါးဒီးမိုး ဘာည်းညေ့န်းဟံ့။ ဒဲးအဲ
ဟာ,ဘံင်းခေါး၊ ကမဲးအဲဒါးခြိုဝ်းမျိုး၊ ဂေါ်ည်းအဲဒါးနုင်းအဲ
မဲးလော်င်နေားတခိုည်းနုး။

